

1° Liedjes van mien voe joen : Maria Magdalena; Berta Trees; Sinte Pieter; Tante Treeze's huzetje; Voor Djoos; De krekkel en de mier; Tiene; Moeder; Trio; Mijn dorp; 't Zwijn; Sint-Antonius van J. Vandenberghe-G. Desimpelaere.

J. Vandenberghe, zang; met ensemble.

Dureco Benelux 88.068; 1LP (uitgave 1983).

2° Westhoekjes : Geen tied; Sinte Kruis; Metje Lieze; Lientje Ameloot; Lente; Bernardo; Het huwelijk; Krisieslied; Iezeland; Sif de koster; Vrede; Kommeerderie.

J. Vandenberghe, tekst, muziek, zang; met begeleiding.

Dureco Benelux 88111; 1LP (uitgave 1985).

Jetty VAN EYCK (zie ook : Georgette)

1° We dansten Charleston; Ik hou van mijn straatje, van Bert Gevaert en Jo Deensen.

Jetty Van Eyck, zang met muzikale begeleiding.

Monopole S 2531; 1 single (uitgave 1987).

2° Zorgen voor later; Met een veertje op mijn hoed, van J. Deensen en B. Gevaert.

Jetty Van Eyck, zang met begeleiding.

Monopole S2530, 1 single (uitgave 1987).

Marco VAN HEYST (Knokke-Heist)

1° Rosaline; Stand by; In Zeebrugge; Coudekercke; De windroos; Sluis bij de zee; Jan-Marc; Julie Johnson; De vuren van 't Zwin; Aan jou (Sea gem B.P.C°); Al mijn kansen; Dame uit Dame.

Marc Van Heyst, zang, fluit, harmonica, muziek en tekst; met begeleiding van B. Dartch, drums en perc.; Sylvain Van Holmen, arrangem. en productie, koor, gitaar en perc.; K. Mulligan, gitaar; P. Van Dormael, gitaar; Y. Desouter, gitaar; S. Ghazarian, altviool; G. Stroobant, banjo.

EMI 4C 064-23600; 1LP + tekst (uitgave 1976).

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (13)

door Aimé SMISSAERT

Donderdag 29 Oktober -

VIJFTIENDE DAG DER BEZETTING

Deze nacht vreesde men een weinig. Geen kanongebulder werd gehoord, doch zulks is misschien te wijten aan de verandering van den wind, die thans uit zuid-oostelijke richting komt.

Van den ganschen dag hoorde men hier niet het minste geschot; daarentegen, vrienden, die in den morgen een uitstapken hadden gedaan tot aan de Leffingsche kalsijde, hoorden duidelijk kanongebulder, dat van uit zee kwam. Zij bemerkten ook eenen Duitschen vastliggende ballon, daaromtrent tusschen Zevecote en Zande.

Deze morgen, rond zes en een kwart ure gaf het muziek der mariniers eene serenade voor het Hôtel de la Couronne, ter gelegenheid van het naamfeest van een bevelhebber. 's Avonds zal er een ferme smulpartij zijn : smullen, drinken, rooken, die mannen kennen dat goed !

Vandaag is het de eerste marktdag op zijn Duitsch. De boeren en

kooplieden, die hunne waren op de markt te koop bieden, moeten vergezeld zijn van den burgemeester hunner woonplaats of diens afgeveerdigde... Geen boeren of kooplieden te zien op de Grootte Markt; er zijn er wel in stad, doch alles wat ze mede hadden, verkochten z'aan de voortverkoopers - en alléén deze laatste zijn op de Markt te zien. Ook eenige boerinnen, en deze zijn, men kan het wel denken, uitermate welkom ! Immers, boter is er niet veel meer te krijgen. De prijs is nochtans niet te hoog : 2.80 ₣ per kilo. Wat de prijs der groensels betreft deze is hooger dan andere jaren op hetzelfde tijdstip (25 centiem voor een bond selderij, anders 10 c.; een bond wortels voor een kluite, vroeger twee bonden voor hetzelfde geld; 3 rapen voor een dikken, anders 5 of 6; een kluite voor een staaltje paret, anders een halve kluite, twee kluiten voor een kooltje, vroeger een en zelfs een halve kluite, enz.). Op de Vleeschmarkt zijn de gewone kramen open. Het vleesch begint schaarsch te worden, en natuurlijk is het zeer duur.

Petrol is er in stad niet meer te bekomen. Er waren nog eenige vaten voorhanden bij M. Leon DELANNOY, doch zij zijn door den vijand in beslag genomen. Bij M. Charles TAVERNIER, hebben gister de duitschers 2 vaten petrol, de 2 laatste, uitgehaald en aan de gebuurs wijs gemaakt dat zij ze in 't klein gingen verkoopen om drie ure, duitsche tijd. Feitelijk rond een en half ure, Belgische tijd, verkochten z'eenige liters aan 30 centiem de liter, doch 't was gauw uit met verkoopen : andere duitschers kwamen bij en zegden dat de petrol moest dienen voor hun volk.

Een nieuwe plakbrief is uitgehangen, geteekend VON BERNUTH, onze plaatskommandant, die geerne oesters en kreeften verorbtert, en die ons de melding laat dat er redens bestaan om te denken dat er hier te Oostende zich Belgische soldaten bevinden, in burgers verkleed. Zij worden verzocht zich in de eerste weken van November aan te bieden op de Kommandantur; die het niet doen zullen vervolgd worden met al de strengheid der oorlogswetten.

Wat de duitschers bezig zijn met uit te steken in de havengeul en aan de staketsels, kan niemand te weet komen. Sedert eenige dagen liggen zuigers van M.H. SMITH-VALCKE in de havengeul aan 't uitbaggeren; het uitgebaggerde slijk wordt neergestort voor de de Meysluis. Het stoomsloepje van M. SMIS vaart schier onophoudelijk van den eenen kant der haven naar den anderen. Men hoort sedert 2 dagen, in de richting van het staketsel, niets anders dan kloppen en timmeren. Grootte hoeveelheden hout werden langs daar gedaan; draden werden gespannen. Men denkt dat de platkoppen bezig zijn met eene vlotbrug, over de havengeul, te leggen. Men vreest ook dat ze bezig zijn met de staketsels te ondermijnen.

Wij herhalen 't : het is moeilijk om te weet te komen wat er eigenlijk gebeurt : op den Zeedijk geraakt men niet, de rampen zijn afgespannen tot aan de Van Iseghemlaan; langs den kant der Kapellestraat kan men onmogelijk op en de Visscherskaai is afgespannen op de hoogte der Cirkelstraat. Over het gebouw van den Reddingsdienst (onder 't volk Permanencie genaamd) staat sedert gister morgend een 6 tal ledige tramrijtuigen, men heeft er thans eenige rijtuigen en een open kolenwagen aan toegevoegd. Waarom ? dat weet de pruis !

In de Buchareststraat, rechtover den uitgang van het Hôtel du Phare, staan 3 duitsche mortieren (obusiers). Op den hoek dezer straat en der Van Iseghemlaan, eigenlijk tusschen het Hôtel du Casino en de Villa Nérée, is men bezig met de straat open te breken om er die kanonnen te plaatsen.

Deze nacht en deze morgen is het een onophoudelijk heen en weerloop van troepen geweest : o.a. zijn ruim 500 Duitschers van de richting van Ghistel afgekomen; ook nog groote benden soldaten, kanonnen met zich hebbende, zijn opgetrokken in de richtingen van den Haan-aan-Zee. Men bevestigt ons dat rond de 500 Duitschers tussen Vlissegheem en den Haan-aan-Zee liggen.

De plakbrief van den heer Burgemeester, de bevolking aanzettend de verrekijkers af te leveren ten Stadhuize, is overal met wit papier overplakt.

Van 3 1/2 tot 4 1/2 ure geven de mariniers andermaal een concert op de Groote Markt.

Rond hetzelfde uur worden 6 Fransche en 5 burgers (waaronder een ouderling van rond de 70 jaar, een jongeling, wonende op de wijk "Hazegras", en een ander op de wijk "de Weie" te Steene) gevangen binnengebracht.

Een weinig na 5 ure komen op den hoek der Van Iseghemlaan en St Petersburgstraat 2 Duitsche autos in botsing. Uit een der 2 worden 2 officieren geslingerd en komen tegen de straatsteenen terecht. Zij verroerden noch vin noch vlerk meer en werden voor dood opgenomen.

Rond hetzelfde uur trekken 5 groote automobiels, van die soort locomobiels door de Duitschers gebruikt om hunne kanonnen voort te trekken, in de richting van Middelkerke op. Een Duitscher verklaart ons dat zij hunne zware kanonnen gaan halen, daar het toch onmogelijk is door Nieuwpoort heen te dringen. Zij zullen, zegt hij, trachten langs eenen anderen weg Duinkerke te bereiken. Zij zullen echter te Oostende een garnizoen laten.

Mr STORCK, handelaar in schoenen, Weststraat alhier, had van de Duitsche Kommandantur een vrijgeleide, heen en terug, bekomen om zijne vrouw en zijn kinderen naar Knocke over te brengen. De reis geschiedde in rijtuig. Deze morgen, met hetzelfde rijtuig terugkerende, ontmoette Mr STORCK langs de baan Mr Victor SCHRAMME, prokureur des Konings te Dendermonde en zoon van den welgekenden Oostenschen geneesheer. Mr SCHRAMME vroeg hem eene plaats in zijn rijtuig, hetgene hem geredelijk toegestaan werd. Mr SCHRAMME zegde aan Mr STORCK, te voet van Sluis te komen en niet meer voort te kunnen geraken tengevolge van hevige pijn in de voeten. Hij wilde zijne ouders te Oostende een bezoek brengen.

Op de hoogte van den Haan-aan-Zee was een admiraal bezig met twee Duitsche regimenten, die naar Heyst trokken, in oogenschouw te nemen. De admiraal, het rijtuig van Mr STORCK bemerkend, bevoel een officier het rijtuig tegen te houden en MM. SCHRAMME en STORCK gevankelijk naar Oostende over te brengen. Beide heeren moesten afstappen en werden Oostendewaarts gebracht, onder het geleide van Duitsche soldaten. Het rijtuig, geleid door een platkop, volgde hen op de hielen.

Onderweg, langs de koninklijke baan Oostende-Blankenberghe, werd een verdacht gerucht gehoord in een struikboschje. Soldaten gingen zien en vonden er een pensjager die een haas kwam te stroopen. De pensjager en zijn haas werden eveneens medegeleid.

Op de hoogte van het militair hospitaal ontmoette de troep eene bende Duitsche soldaten, die Blankenberghewaarts trokken. Zij riepen tot hunne kameraden : "Zijn uwe bajonetten niet scherp genoeg meer om die gasten af te maken ?"

Gelukkiglijk voor de gevangenen hieven hunne geleiders de schouders op en vervorderden zij hunne weg.

Aan het Hôtel de la Couronne gekomen, hield de troep halt en moesten onze 3 Belgen twee uren lang wachten tot de bevelhebber, die over hun lot moest beslissen, gedaan had met eten.

De pensjager werd de eerste ondervraagd : hij haalde den haas uit zijn zak en lei uit dat hij toch moest eten. De bevelhebber schoot in eenen homerischen lach en met eenen "guten appetit" werd onze man wandelen gezonden. Op vertoon van zijn vrijgeleide werd M. STORCK eveneens onmiddellijk losgelaten, doch M. SCHRAMME, die hoegenaamd geen geleidebrieven toonen kon, had het harder te verduren. Hij werd langdurig ondervraagd, doch werd ten slotte, ook op vrije voeten gesteld.

Vrijdag 30e Oktober -

ZESTIENDE DAG DER BEZETTING

Deze nacht, tamelijk hevig kanongebulder, bijzonderlijk tusschen 2 1/2 en 3 1/2 ure. 't Zijn de 9 of 10 kanonnen bij de "Avenue North" (1) geplaatst die dit gerucht gemaakt hebben - want, meer dan een gerucht was het niet : de platkoppen schoten op de Engelsche schepen, die zich zelfs niet geweerdigden te antwoorden.

De wind zit in het N.O. In stad hoort men geen kanongebulder, maar eens buiten stad, of zelfs in het Maria-Hendrikapark hoort men duidelijk grof geschut.

Natuurlijk is er geen visch op de vischmarkt.

Rond den noon worden twee krijgsgevangenen, een Fransche en een Belg, binnengebracht.

Op den Vuurtorenwijk, langs de duinen, zijn de Duitschers bezig met mitraljeuzen te plaatsen, en tusschen de duinen, langs de koninklijke baan brengen ze zware balken aan, denkkelijk met het gedacht daar kanonnen op te zetten.

Dicht bij het militair hospitaal bemerken wij de begraafplaats der Duitschers in dit hospitaal overleden. 22 liggen daar reeds in het zand der duinen den doodslaap te sluimeren.

Een der graven moet zeer onlangs, misschien deze morgen, gevuld zijn, want het opgedolven zand is nog versch ! Op schier al de graven, bloemen of bloempotten. Op ieder graf, een kruis; op een der graven, een helm met het opschrift "Graf von Schwerin"...

* * *

Een onzer vrienden, die deze namiddag het militair hospitaal bezocht, om er de troostmiddelen van onzen H. Godsdienst toe te dienen aan de gekwetste Belgen, vertelt dat er daar nog een 20 tal Belgen liggen, o.a. een daags te voren binnengebracht en tot hiertoe niet tot bezinning gekomen; een Bruggeling, die den neus en een gedeelte van zijn aangezicht kwijt is. De arme jongen ging aan 't krijschen toen onze vriend hem aansprak ! Er lag daar nog een ander Belg wien den rechter arm afgeschoten was. Onze vriend zou langer in het hospitaal gebleven zijn om onze brave jongens te troosten, doch een Duitsche geneesheer kwam bij en zegde hem

(1) Batterij later von Tirpitz genaamd door de Duitschers, maar beter onder de Oostendenaars gekend onder den naam van batterij Hamilton - naar de erbij gelegene hofstede gebruikt door Louis HAMILTON.

dat hij zonder bijzondere toelating van den overste niet meer binnen mocht !

* * *

In den loop van den namiddag beginnen we waarlijk te denken dat de Duitschers goesting hebben om er van door te trekken. Een trein werd geplaatst tusschen de statie en den 2n bassijn : peerden, voeder, valiezen, koffers, alles werd er in geladen. De tram van den Vuurtoren kon gedurende een uur niet door. Toen de trein vol geladen was, werd hij de statie binnengetrokken.

Over de brouwerij van M. Gabriel JEAN, waar de plezietreinen aankomen en de dieren bestemd voor het slachthuis, gelost worden, staan al de groote locomobielen, gereed om opgeladen te worden. In het O. L. V. College en in de stallen van de St Sebastiaan worden talrijke peerden, volledig gezadeld en geharnast, gestald; die peerden komen van het front. 146 karren met voorraad, eetwaren en zeker ook wel voorwerpen, wijnen enz. in Oostende gestolen, trekken voorbij Sas-Slijkens, de eene in de richting van Brugge, de andere in de richting van Oudenburg op. Ook langs de Conterdam vertrekken veel karren. Van den kant van den Vuurtoren komen 24 huzaren der dood afgereden en worden gestald in de slachthuizen CARBON. De mariniers, die in de school van de Wittenonnenstraat lagen, verlaten die, alles meenemende wat niet te heet of te zwaar is, en trekken eveneens de bruggen der de Smet de Naeyerlaan over, kort op de hielen gevolgd door een aantal karren en wagens en een 50 tal manschappen van het Rood Kruis. Verscheidene karren liggen vol met draagberries.

Tegen den avond kwamen een 20 tal wagens, gevolgd van een 100 tal ongezadelde peerden, van den kant van de Alfons Pieterslaan af en, over de Vander Sweepplaats, trokken ze naar het Sas op. Rond 8 1/2 ure, trokken door de Kapellestraat, in dezelfde richting, een 15 tal groote karren die gansch den namiddag in de Vlaanderenstraat hadden gestaan.

Terwijl al den eenen kant de Duitschers zich schijnen gereed te maken om de plaat te poetsen al den anderen kant toonen zij zich duivels benauwd van eenen gebeurlijken aanval der Engelschen, langs zee. De 3 mortieren, die gisteren in de Buchareststraat stonden, waren deze morgen geplaatst op het hoog van de ramp der Van Iseghemlaan. Van daar beheerschen ze de intreë der haven. Of ze nuttig werk zullen verrichten, dat is een ander paar mouwen.

De Duitschers hebben bij de brouwers van de stad 500 ledige bier-tonnen opgeëischt : zij zullen ze met zand vullen, ten einde aldus barrikaden te maken.

Zooals gewoonte zijn deze morgen een groot aantal gekwetsten per ijzerweg vertrokken. Zooals gewoonte ook maken zij plaats voor anderen - want van avond zijn eenige gekwetsten, waaronder een officier, binnengebracht in het Hôtel des Thermes.

Het Burgerlijk Hospitaal is opgepropt met Duitsche gekwetsten en in het militair hospitaal liggen er rond de vijfhonderd, waaronder een twintigtal Belgen.

Het ijzeren hekken aan de statie, kant der Vander Sweepplaats, is thans met hout afgezet, tot op eene hoogte van vier meters - zeker uit vrees dat de Oostendenaars zouden kunnen zien wat in de statie omgaat !

Een koerier, heden uit Kortrijk toegekomen, verhaalt dat het

middenpunt der Duitschers zich te Thourout bevindt, van waar dagelijks troepen gezonden worden in de richting van Kortrijk en in deze van Oostende. De vechtende troepen blijven niet langer dan drie dagen in 't vuur; dan worden zij door versche troepen vervangen. Thourout is bomvol met Duitse gekwetsten, en geregeld trekken ieder dag groote treinen met gewonden over Lichtervelde en Deinze naar Gent.

* * *

Op onze nuchtere maag kregen wij twee plakbrieven, uitgaande den eenen van admiraal von SCHRÖDER, bevelhebber der Zeekust, en den anderen van den amateur van oesters en kreeften, die in 't huis van M. Eduard JEAN mooi weêr maakt.

1e Plakbrief :

BEVEL VOOR HET VERKEER VAN DE INWONERS OP BELGISCH KUSTGEBIED

1° De volle vrijheid van verkeer wordt afgeschaft en het vertrek van de eene plaats naar de andere of het overgaan op onzijdig gebied moet eerst toegestaan worden door den aangestelden afdeeling-kommandant.

2° Het plaatselijk verkeer in de straten wordt aan de volgende schikkingen onderworpen :

a. Het betreden van het strand en van de strandstraten wordt verboden.

b. De huizen aan de strandstraten en de aanpalende huizen van de nevenstraten moeten ontruimt worden.

c. Het stratenverkeer eindigt 's avonds om 8 ure.

Op dit uur ook moeten alle winkels, drankhuizen enz. gesloten worden.

d. Iedere samenscholing in de straten ter gelegenheid van troepenmarschen, gevangenovertrenging en dergelijks wordt verboden. Men moet aanstonds gehoorzamen aan het bevel om uiteen te gaan.

e. Men moet alle huizen ontruimen welke tot militaire doeleinden zouden kunnen dienen.

3° Het wordt aan iederen burger verboden militaire veldarbeiders, batteries, enz. te naderen.

4° Ieder teeken van licht naar den zeekant heen wordt verboden.

5° Het postverkeer is gesloten. Er wordt aan iederen burger verboden op velo of in automobiel te rijden.

6° Ieder handeling die bijdraagt om aan den vijand bericht te geven over gelijk welke militaire maatregelen en iedere poging van dien aard zijn strafbaar.

7° Vuurwapens van alle soort moeten aanstonds op de kommandantur afgegeven worden, indien dit nog niet gedaan is geworden.

De afdeelingkommandanten zullen zich welhaast door huiszoekingen van het uitvoeren van dit bevel overtuigen.

8° Alle personen die inbreuk maken op de hierboven gegeven verordeningen zullen aan het krijgsgerecht onderworpen worden.

Brugge, 28 Oktober 1914.

von SCHRÖDER
Admiraal

(wordt vervolgd)